

Vodniki!

*P*ozdravljeni fantje! V naša društva je začelo treskati, nad našo hišo se zgrinja vihar. Ali boste držali društva? Ali je kaj trdnih, zvestih src med vami? Boste li ohranili zastavo slovenske prosvete?

Tako smo popraševali tovariše po deželi, ki stoje na čelu naših društev. In naši vodniki so se dobro izkazali. Skoro vse društvene družine so ostale skupaj, le malo plev je odnesel veter. Zdaj se je vreme zjasnilo, društva smejo zopet delovati. V tem letu, ki je bilo za društva tako težko, smo spoznali značajnost in pogum društvenih vodnikov, odbornikov, načelnikov krožkov, vseh onih prijateljev, ki goreče delajo za krščansko misel na Slovenskem.

Zdaj pa, prijatelji, ko je prva nevihta šla čez nas, sklonimo se nad svoja srca in malo premišljujmo.

Kako naj še trdneje strnemo vrste v bratski krog — kako poglobimo društveno delo — kako naj vlijemo načel in požrtvovalnega duha v srca vseh društvenikov. O tem premišljujmo te tedne. In čimbolj bomo premišljevali, tembolj jasna nam bo postala misel, — da bo društvena družina postala boljša, bolj krščanska, bolj zavedna in pogumna, če vodniki postanejo še boljši, še trdnejši v značaju in krščanskem življenju.

Ti, prijatelj, vodiš vrsto tovarišev na strmo goro. Ali poznaš pot? Ali si vedrega duha, imaš varen korak in jasno glavo? Čim strmejša je pot, tembolj krepak in pogumen moraš biti! Nič ne pomaga, če le govoriš, da si krepak in pogumen. Tovariši ne gledajo na to, kaj govoriš in delaš, marveč na to, kakšen si!

Tako tudi v vaški družini beseda le malo zaleže: niso te imenovali za društvenega vodnika radi tvojih besed, ampak zato, ker zaupajo v tvoj trden značaj, v krepko voljo, v blago krščansko srce!

Naši vodniki! Novo delo, novi naporji vas čakajo. Predno se lotimo tega lepega in vzvišenega dela, preglejmo svoja srca, izrujmo iz njih vse zlo, krepimo vsak dan svojo voljo, od jutra do večera množimo v sebi krščanske čednosti. In v vsakem vodniku bo tako vzplamenel svet ogenj, ki bo izžareval gorko ljubezen in jasno luč v ves društveni krog.

Bratje vodniki, prišel je čas, ko moramo naše prosvetne družine strniti in poglobiti. Prilijmo najprej olja večni luči, duši, ki gori v naših prsih!

Pomenki.

Vzgoja otrok.

Kar mati pri otroku zamudi,
se težko kdaj popravi;
kar oče nad otrokom zagreši,
se nikdar ne zazdravi.

A. M. Slomšek.

Kako slabo izgleda rožni grm po zimi! Zdi se, da je suh in pripraven za peč. In vendar ga vrtnar ovija s slamo in dračjem pred zimo in mrazom. Čemu? Vrtnar dobro ve, da ta stebelca niso suha, on ve, da so cepljena in da skrivajo v sebi kali plemenitih cvetk. Ko nastopijo zopet gorki pomladanski dnevi, začne obrezani grm poganjati brstje; na mladikah se kmalu pojavijo očki bodočih vrtnic. Čimdalje večji postajajo, dokler se ne razvijejo ob toplem solncu v dehteče vrtnice, nad katerimi se veseli človeško oko in raduje sleherna duša.

Glej, prijatelj, podobno je tudi pri otroku! Slaboten je še po telescu, negoden, nebogljen. In vendar živi v tem slabem telescu duša! Polagoma se zdrami ta speča dušica, javlja se čimdalje bolj jasno in razodeva slabe in dobre lastnosti. Dolžnost matere je, da odvrča od doraščajočega deteta slano slabih zgledov, obrezati mora takoj izrastke t. j. napake in skrbeti, da gosnice, t. j. hudobneži ne ogledajo mladik vsega dobrega.

Prav! Vendar, kdo bi otroka takoj vzgajal! Saj otrok še ne razume!

Povem primeru. Sredi gozda izvira lep in čist studenček. Iz gorskih temnih kotlin privre na dan in se izliva najprej v malo gorsko jezerce.

Dokler je žuborel v temini, ni poznal ne solnca, ne vremenskih nezdod. Ko je pa zagledal beli dan in se ustavljal v jezercu, je dobila njegova gladina v solnčni luči podobo ogledala. Vse, kar obdaja jezerce, se zrcali v prozorni gladini: cvetlice na obrežju, visoke jelke, drevje, gorski vrhovi in solnce, ki plava po nebu. Pa ne le to; tudi temni oblaki, blisk in strele, orel in jastreb s svojim plenom odsevajo v gorskem jezeru.

Podobno je tudi v otroku. Prvi trenutek, ko pride človek na svet, se duša še ne pojavlja z vsemi zmožnostmi, ker je telo še nerazvito; vendar ima že naravo zrcala. Vse, kar se vrši okrog otroka, vrže senco, podoba v njegovo dušo: dobro ali slabo, lepo ali umazano. Čeprav se te slike urno menjavajo, vendar ne izginejo popolnoma, ampak puste vedno nekoliko spomina v duši.

Iz tega sledi, da je treba začeti z vzgojo otrokovo že takoj. Najmanjši otrok se more že navaditi na red, pravilnost, točnost in čistočo. Pa še nekaj drugega sledi iz navedenega opazovanja! Otrok mora že v prvi mladosti videti lepe zglede. Smešenje vere, zaničevanje duhovnikov, slabe slike, prepiri, preklinjevanje, pijanstvo, verska mlačnost i. dr., to so okoliščine, ki vržejo na otrokovo dušo senco; otrok vse vidi in sliši, da celo čuti in umeva — žalibog le prerad tudi posnema.

Dečki in deklice.

Navada je, da si žele starši, naj bi jim Bog dal za prvorojenca — fantka. Znabiti te želje javno ne izrazijo, ali na tihem prav pri sebi, si pa žele moškega naslednika.

Čemu? Dekle je pač — samo deklica, sin pa je nositelj rodu in imena, je mladi bodoči gospodar, čeprav joka v zibelki.

Ti nazori so več ali manj paganska dedščina. Pri starih paganih je bila ženska manjvredno bitje. Njena naloga je bila: ustrezati volji moževi, napraviti mu življenje prijetno, sicer pa ni veljala več, kot orodje v njegovih rokah. —

Celo izobraženi Atenci niso imeli o ženski drugačnih nazorov. Arabci se n. pr. še dandanes pripravajo, ali ima žena sploh dušo. Kakšne sužnje so bile ženske v rokah nasilnih paganov.

To brutalno naziranje je odpravilo krščanstvo. Mi vemo, da ima ženska neumrjočo dušo, in da je ta njena duša enakovredna moški. Dobro nam je

znano, da ni ženska le igrača za moške, da ni njihova sužnja. Zavedamo se, da je žena življenska družica moževa in da nosi z njim popolno odgovornost za otroke.

Vse to vemo — in vendar nam je ostal občutek, kot bi deklica vendarle bila nekaj manj, kot deček. Opazujmo vzgojo!

Za vzgojo dečkovo se starši resno zanimajo. Veseli jih, če vidijo, da so otroci ponosni in samozavestni. Dobe se celo matere, ki so pripravljene služiti pobčem kot pokorne služabnice. Oblačijo jih, čevlje jim snažijo itd., čeprav bi dečki že sami lahko vršili podobna dela. Lažje prenašajo fantičevo razposajenost, jezo in oblastnost: on bo pač enkrat mož, bo šel v svet in zavzel vodilno mesto v družini. Zato matere dečkom marsikaj prezrejo in celo skrivajo njih razposajenost pred strogim očetom. Deklico — no ja, deklico imajo pa matere za igračko, punčko. Lepo

Še meni kruhka!

jo oblačijo, delajo ji krilca, čipkajo zanje jopice, zavijajo laske, se igračkajo z njo in razkazujejo nje lepoto. Pri tem jih vodi misel, da deklica ne potrebuje vzgoje za resnost življenja, vsaj v taki meri ne, kot fantič. Za poglavito smatrajo pri dekliški vzgoji zunanost, koketiranje in priliznjenost: te lastnosti ji bodo že pridobile ženina. — Ubogo stvarco vam vzgoje brez vsake resnobe, vcepijo ji v značaj površnost in se izgovarjajo v slučaju, da

dekle stori kaj napačnega, z znano prislovico: Dolgi lasje, kratka pamet! Kaj se vam ne zdi, prijatelji, da je taka vzgoja pogrešena? Prav, naj bodo fantiči ponosni in samozavestni, saj teh lastnosti potrebujejo! Toda ponos je lahko napačen. Sprevrne se v surovost, strahovanje, trmoglavost! Ta ponos nima ničesar opraviti z junaštvom mladeniča, ki se veseli, če more drugemu napraviti veselje, pomagati mu v slabosti, ubraniti mu čast. Za ta ponos je potrebna šola samoodpovedi in premagovanja. Če bi starši navajali male fantiče na premagovanje, ne bi izjokali toliko solz nad odraslimi razuzdanci.

In deklice? Kako prav bi jim prišel privzgojeni ponos in samozavest zlasti dandanes! Ne bi postale sužnje onih, ki jih zalezujejo vsepovsod: kot uslužbenke v trgovinah, kot natakarice v gostilnah, kot služkinje pri družinah itd. Pri takih s samozavestjo vzgojenih dekletih, bi nič ne opravili zapeljivci, pa naj se jim dobrikajo v lakastih čevljih, ali hlapčevskih škornjih. Zato je pa nujna potreba, da tudi naše mladenke občutijo resnost vzgoje in se že v mladosti navadijo na samoodpoved, skromnost in plemenito rezerviranost.

Kako bi se oddahnil naš narod, ko bi ponosni, junaški mladeniči, vajeni samoodpovedi, sklepali zakone s pridnimi, resnimi in trpljenja vajenimi dekleti! Če bi ta način zakonskih zvez prišel v navado, bi se odvalila od našega rodu težka skrb, ki nas vse mori: skrb, kaj bo z nami!

O, zlatih dni spomin!

Človek živi silno hitro. Prihodnji dnevi že izbrišejo sled prejšnjih dni. Samo v megli gleda kasneje solnčna mladostna leta in ob vsakem žarku, ki še ni otemnel, obuja spomine na dneve, ki so bili.

Ti spomini nudijo zlasti vzgojiteljem veliko koristnih migljajev in zato ne bo brezplodno, če odgrnemo tančico, ki zakriva naša mladostna leta in v spominu obnovimo slike, ki jih še ni izbrisal časovni val.

Nekako po izpolnjenem drugem letu smo znali govoriti. Poznali smo v glavnem že predmete, ki so nas obdajali. Značilno je pa tole: Doba od drugega do petega leta je minila skoro brez sledu. Ne spominjamo se več oseb, s katerimi smo živeli takrat, razen, če smo s temi osebami občevali še kedaj kasneje. Naj je bila stara nonka še tako dobra z nami, recimo, da nam je nanesla še toliko slaščic in igrač — če jo je smrt pobrala, predno smo dopolnili peto leto, se je ne spominjamo več.

Pa tudi osebe in dogodki prvih naslednjih let niso več živi pred očmi, izvzemši, posameznih slučajev, ki so nam zbudili posebno pozornost, ki so prišli nenadoma in skrivnostno, ali pa dogodki, pri katerih smo tudi sami igrali vlogo. Vse drugo je čas večalimanj omračil.

Odkod ta pojav? Lahko si ga pojasnimo, če se domislimo, kako je na sejmu. Tu se vali mimo nas reka ljudi. Gnetemo se semtertje in brez posebne pozornosti mečemo oči na desno in levo. Če te kdo pozneje vpraša, kaj si pravzaprav videl, porečeš: Nič! Bili smo pač na sejmu, toda vtisov je bilo toliko, da si jih nismo mogli prisvojiti. Zato tudi niso pustili ti vtisi nobenega sledu v duši.

Mislimo si otroka pri petih letih. Mimo njegove duše bežijo prizori kot slike v kinu. Komaj da ujame splošno sliko, posamezni prizori se prehitro menjajo.

Sele polagoma začne otrok stikati za podrobnostmi in iskati vzroke dogodkom. Takrat siplje iz njegovih ust nešteto vprašanj, da jih mati komaj odgovarja. Igračo razbije na dvoje, ker hoče vedeti, kaj je v njej. Vsepovsod išče in stika, čimdalje bolj hoče prodreti v tajnosti narave.

Najmočnejši vpliv imajo na dušo otroško nenadni, važni in bujni dogodki. Te si zapomni najbolje. Če mu je umrla stara mati, ve povedati, kako so prišli »črni možje«, kako so gorele sveče, kakšna je bila jama. Zlasti si zapomni one dogodke, kjer je bil sam zraven. Stražarji pri božjem grobu so mu živo v spominu, godbe za procesijo ne more pozabiti, o kipu angelčka, ki ga je videl v cerkvi, vedno pripoveduje.

Dandanes zlasti otroci po mestih vidijo cele vrste novih slik in predmetov — a ravno te množice raznoličnosti ostanejo pri vsakem predmetu le na površju t. j. ne pregledajo si ga natančneje. Dan za dnem vidijo stotine ljudi, ki vrve po cestah, a ti ljudje jih ne zanimajo. Tuji in brezčutni hodijo mimo njih. Vedno stoji za njimi mati ter jih svari, naj se ognejo vozu, avtu, električni železnici itd. Vse te predmete otroci vidijo, se jim znajo ogniti, a nikdar ne znajo o njih napraviti zadovoljive sodbe.

Drugače je z otroci na deželi. Ti ne vidijo te raznoterosti. S stvarmi, katere opazijo v naravi, so tesneje združeni. Zanimajo jih veliko bolj, ker so žive. Otroci pridejo tudi s temi stvarmi v ožjo dotiko: Jahajo konja, pomagajo že na vrtu, ženejo na korito živino itd. Ker se dan za dnem vrste pred njihovimi očmi isti predmeti, je otrokom dana možnost, da se v te predmete poglobijo. Veliko pripomorejo do take poglobitve zlasti

Igrače.

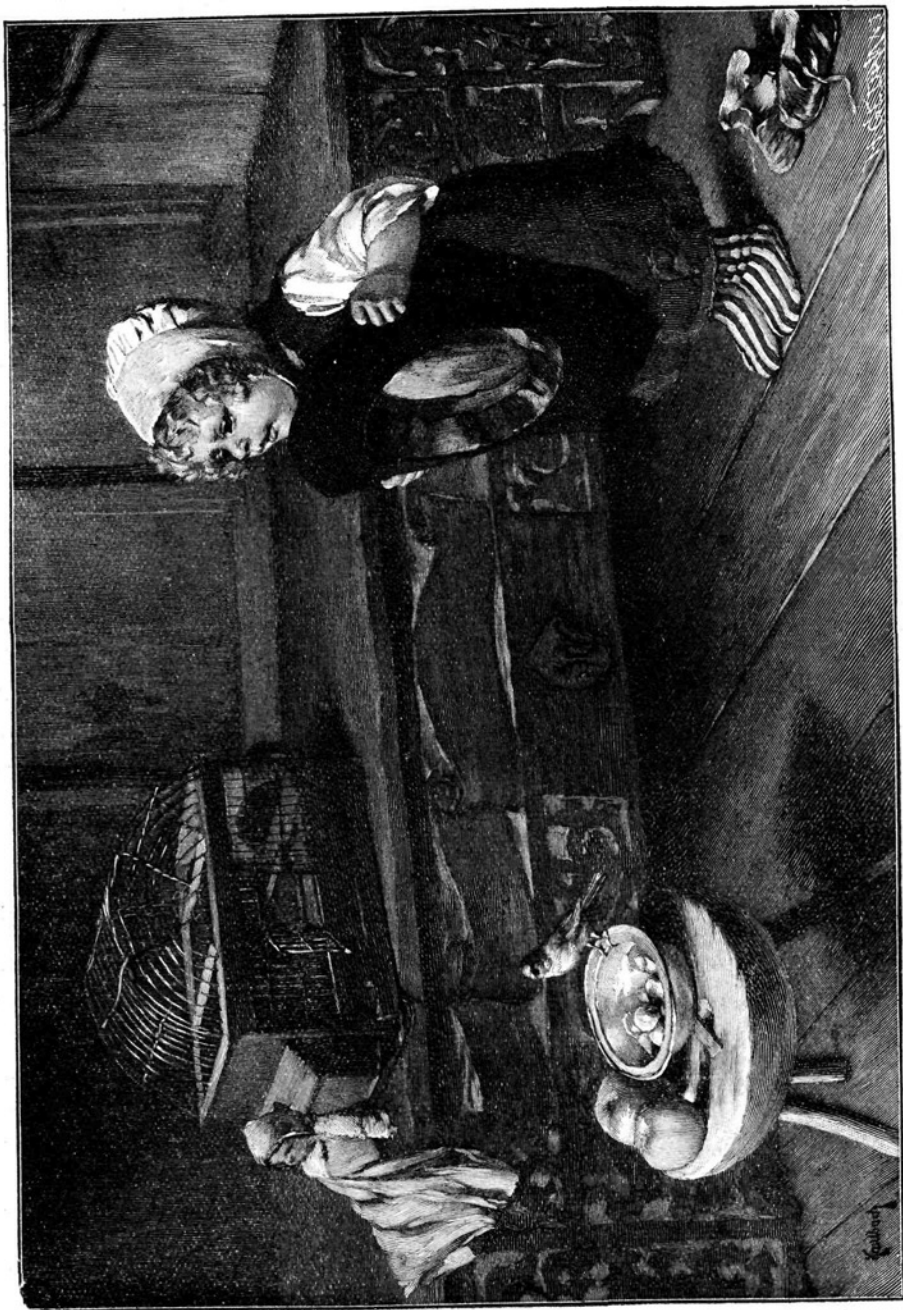
Smejete se, češ, čemu nam, ki smo odrasli, govori o igračah! Zato, prijatelji, ker tiči ravno v teh otroških igračah nešteto vzgojnih motivov in ker se dandanes otroci vkljub milijardam najrazličnejših igrač dolgočasijo pri njih.

Spominjam se dogodka, ko se je sinko premožnih starišev na božični večer jokal pred kupom raznovrstnih igrač in si želel cigaretno škatljice. Zakaj? Kaj naj otrok počne z lesenimi, nalahno zlimanimi konji, mehкими, kositernimi vojaki, vozički, motorji itd. Če se jih le dotakne, pa se poškodujejo. V njih ni za otroka ničesar iznajdljivega. On hoče škatljice, iz katere lahko napravi voz, hišo itd.

Največ veselja napravijo otrokom one igrače, katere so jim naredili oče, mati ali starejši brat sami. Hej, kako smo bili veseli pokalice, katero nam je naredil pastir iz bezgovine, kako smo opazovali hlapca, ko je vil piščalko iz vrbe. Najbolj nas je radostil voz, ki so ga napravili pred našimi očmi in smo ga znali sami za silo popraviti. Kako je otrok vesel, če se mu posreči posnemati starejše mojstre! Kako vam je ponosen, če si za pas natakne leseno sabljo, na glavo pritisne papirnato čelado, iz špage napravi pokajoč bič, ali iz cunj primerno punčko!

Otroci hočejo biti iznajditelji. Čemu se najraje igrajo v pesku ali v blatu? I no, iz peska se da kaj napraviti! Sezidajo vam hišo, napravijo peči, ogradijo vrt — s kratka, pred seboj imajo material, katerega lahko po svoje upodobijo.

Koliko novega in podrobnega se nauče otroci zlasti z opazovanjem. Daj mu v roke papir in naroči mu, naj ti naslika konja z jezdecem. Kako ga bo naslikal? Na isto stran glave mu bo narisal dvoje oči, jezdecu bo oboje nog viselo na eni strani konja. Zakaj tako? Otrok je še premalo opazoval: ne ve, da ima konj na vsaki strani glave po eno oko, ne domisli se, da visi druga noga jezdečeva na drugi strani konja. Če pa otrok iz ilovice sestavi skupino konja z jezdecem, pride kmalu do te priproste doznave. — Seveda morajo starši nadzorovati otroke pri igranju in jim pomagati, nikdar pa ne uveljavljati pri igri svojih predstav, katerih otrok še ni zmožen doživljati. Kaj bi se vse dalo še napisati o vzgojnem pomenu

Zanimiva igraca.

podob, zlasti o primernih slikanih knjigah, katerih našim slovenskim otrokom tako zelo primanjkuje.

Če pa že manjka naši deci mrtva knjiga s podobami, pojasnimo ji živo knjigo narave! Ven z otroci na travnike! Tu jim pripoveduj o metuljih in čmrljih, o mravljah in koblicah, o zajcu, ki išče prenočišča med razorom itd. Otroci na ta način podrobno prodrejo v življenje in dobijo spoštovanje do stvarstva ter ljubezen do Stvarnika. Tu se bodo naučili ceniti delo, videli bodo težki trud, s katerim se prideluje vsakdanji kruh in znali bodo ceniti skorjice in drobtinice. »Bog plačaj« bo postal vse bolj prisrčen in resničen!

Dve materi.

»Neverjetno, dragi gospod, vse premoženje mi je zapravil. Dala sem ga v šole, pa je padel. Ob ves denar sem.«

Monika in Avguštin.

»Pa kje je sedaj?«

»Zadnje pismo mi je pisal iz Amerike. Piše, da je našel primerno službo in da se je spravil z Bogom. Pa kaj, ko je požrl vse premoženje in ostal — brez izpitov!«

»Mogoče je ravno ta nesreča zanj velika sreča. Našel je Boga, ki ga drugi izgubijo.«

»Ja, Boga! Verjemite mi, Bogu ni bilo mar za nas. Zakaj so drugi napravili izpit, naš pa ne! Saj je bil veren, je molil on in sem molila jaz, tudi priden je bil dovolj. Vem, da so bili njegovi tovariši — vsaj nekteri — brez vere. In vendar je Bog kaznoval nas, samo nas. Zakaj vendar, povejte mi, zakaj!«

In bleda žena je bridko zaplakala. On jo je tolažil, kakor je vedel in znal. O božji volji in žalostni Materi ji je govoril, vendar ni vedel, je li imela njegova tolažba kaj uspeha, ali ne.

Naslonil je glavo in se zamislil: Imela je mati dobrega sina, to je res! Toda prišel je v tuje mesto med podivjane, brezbožne tovariše. Ti so mu vzeli vero, ko je prihajal na počitnice, ni hodil v cerkev in zasmehljivo je pogledoval one, ki so hodili k maši. Sicer, to ni bilo prav materi, vendar si je mislila: »Tak je današnji svet« in se tolažila s tem, da bo sin boljši, ko prestane skušnje in dobi službo. Da, da bi le dobil službo, vse drugo je žalostno, pa — saj jih je veliko ...

Upanje jo je varalo. Sin je padel in ušel v Ameriko. Sicer se je poboljšal, pismo tako pravi in zavrženi prezirani pač ne bo lagal. Toda materi so šli upi po vodi. Zanj je sin brez izpitov — zgubljen.

In domslil se je druge matere. Imela je sina v šolah. Tudi njen sin je napravil vero in poštenje. Vse skušnje je pa prestal z odliko, postal je sloveč profesor, učenjak. In vendar je mati jokala in cele noči premolila zanj. Osemnajst let je jokala in molila. Materi je bilo ime Monika in sinu Avguštin.

Solzne oči materine in vroče molitve njene duše so bile uslišane: Sin se je vrnil na pravo pot! Pustil je odlično službo, odpovedal se profesorski stolici in postal — spokornik, duhovnik in škof, luč cerkve in njen učenik.

O, ko bi prva mati posnemala drugo! Da, ko bi vse matere, ki so jim zabredli sinovi, jokale za njihovimi dušami in ne za izgubljenimi službami: Takrat, prijatelji, bi materine molitve in solze osvojile svet!

Materin dan.

Sredi med sovraštvom, divjo konkurenco, grobim uživanjem in pehanjem za denarjem je posijal letos v Evropi svetel žarek, ki je združil razne narode, stanove in starosti v skupnem praznovanju »Materinega dneva«.

Prvi so praznovali ta dan Švedi, Norvežani in Danci, njim so sledili Angleži in Američani, koncem letošnjega maja je praznovala »Materin dan« Avstrija in 27. julija Nemčija.

Kaj pa je pravzaprav »Materin dan«?

Novejši časi so prinesli s seboj nešteto državnih in narodnih praznikov. Na te dneve slavijo države svoje junake in se spominjajo velepomembnih zgodovinskih dogodkov. Prav tako! Vendar na eno junakinjo, ki daje življenje drugim, ki v mučeništvu preživlja svoje dneve, ki v skritem kotičku vrši najvažnejše vzgojno delo — na to junakinjo: mater je svet pozabil.

In vendar, naj si bomo še tako različni po krvi, jeziku, zgodovini itd. — v enem se strinjamo vsi: ljubimo svoje matere in spoštujemo vsakega, ki jih ljubi.

Zato se je dvignila Evropa in temu zlatemu bitju: mati, odločila poseben dan v letu, ki ga imenujemo »Materin dan«.

Kako se praznuje »Materin dan«?

Predvsem se določi primeren dan v letu za praznovanje. Ta dan se javi ljudstvu potom časopisja, oznanijo ga v cerkvi, v šoli in po društvih.

Na ta materin praznik se opozorijo že preje hčere in sinovi, ki prebivajo v tujini, da se vrnejo domov, ali vsaj pismeno pozdravijo svojo mater.

Materin dan je za mater praznik. Ona, ki dela celo leto, ta dan počiva. Mali in odrasli prevzamejo za ta dan njene posle. Ta praznik se praznuje predvsem v domačem krogu — v družini. Otroci skušajo vsak po svojih močeh napraviti materi veselje. Prineso ji darove, izročijo voščila, skrbe, da jo ta dan ne žalijo. Oni, ki so v tujini se spomnijo svoje matere s pismom.

V onih hišah pa, kjer ni več ljubljene matere, okrasijo njeno podobo, ozaljšajo ji grob in molijo zanj.

Po šolah se otroci pripravljajo za ta dan. Najlepši sestavki iz čitank, ki se nanašajo na mater, se čitajo in razlagajo v tem tednu, najlepše pesmice o materi done iz otroških grl.

V cerkvah se vrši primerna služba božja s pridigo o nebeški in zemski materi. Ta dan je obhajilna miza oblegana od mlajših in starejših.

V društvih se popoldne s primernim programom proslavi ta praznik ob navzočnosti mater in otrok.

Mati in hči.

zašli na napačna pota, saj pričakuje, da se tudi zanjo dvignejo proti nebu vroče molitve, ki jih tako zelo potrebuje!

Kaj naj storimo mi?

Prosvetna Zveza je sprožila misel. Dolžnost nas vseh pa je, da to misel uresničimo. Saj je tudi naša borna slovenska mati potrebna, da se je spomnimo v ljubezni, saj zasluži, da se vrnejo k nji vsi oni, ki so zašli na napačna pota, saj pričakuje, da se tudi zanjo dvignejo proti nebu vroče molitve, ki jih tako zelo potrebuje!

Kdaj in kako naj bi se praznoval ta dan, o tem naj odločujejo vsi, ki jim živi v srcu ljubezen do matere!

In še nekaj! Ta dan velja spomину vseh onih sirotic, ki tavajo po svetu brez mame, onih družin, kjer vlada beda, onih bolnih mater, ki čakajo dobrotne roke in dobrotne tolažbe.

V javnosti se vrše zborovanja, pri katerih se javno obsodi zaničevanje svetosti materinstva, ki ga skrunjajo slabe knjige, opolzke slike, pohujšljivi kinematografi in razuzdana veseljačenja.

Kaj naj storimo mi?

Prosvetna Zveza je sprožila misel. Dolžnost nas vseh pa je, da to misel uresničimo. Saj je tudi naša borna slovenska mati potrebna, da se je spomnimo v ljubezni, saj zasluži, da se vrnejo k nji vsi oni, ki so

Romanje v Log se bo vršilo 2. in 3. septembra t. l. Udeležite se ga!

J. K.

Dijaški tečaj na Pečinah.

Na višine pojdemo! Na zeleno planoto, ki jo oblivajo gorske vode, na tabor sredi planin! Pečine so nas čakale; zelenica z belimi domovi, s cerkvico na griču, z bratskimi srci. In smo se dvignili od vseh štirih strani primorske dežele: Sinovi idrijskih knapov so prikorakali s pesmijo, iz tolminskih grap so pripotovali naši študentje, od morja so prišli tržaški delavski sinovi in prav z južne strani hrvaški bratje. Vse je bilo pripravljeno za lepo slavje bratovsko.

Dne 11. avgusta smo se zbrali na Slapu. Tečaj naj bi trajal tri dni, od 12. do 14. avgusta. Na sporedu je bilo šest verskih predavanj, štiri socialna in dve organizatorični. Deset predavateljev naj bi nam tolmačilo verske in socialne nazore krščanstva.

V zadnji uri so nam uničili lepi načrt. V ponedeljek opoldne smo dobili v roke odlok, da je tečaj prepovedan. Ob štirih popoldne so bili naši zastopniki že v Vidmu na prefekturi, da posredujejo pri prefektu, da odlok prekličče. S tega mesta naj gre naša globoka zahvala predsedniku Italijanske katoliške akcije na Goriškem, preč. g. stolnemu vikarju Velcichu, ki je vodil deputacijo. V Vidmu so izjavili, da prefekta ni doma. Podprefekt odloka ni hotel preklicati.

Ta čas so naši dijaki že prišli na Pečine, kjer so jih fantje in dekleta Prosvetnega društva »Planinke« prelepo sprejeli. V okusno okrašeni dvorani smo se zbrali h večerji. Predsednik je v kratkih besedah pozdravil tovariše in jim naznanil, da je tečaj prepovedan. Ta vest nas je zadela v srce. Vendar se je korajža kmalu prebudila, vesele pesmi so šle po dvorani, dokler ni prišla ura počitka. Razdeljeni v skupine so odkorakali tovariši par minut pred deseto v gostoljubne pečinske hrame na ležišča.

Na vasi je stražilo 12 karabinierjev pod poveljstvom policijskega vicekomisarja, ki se je pripeljal iz Gorice.

V torek zjutraj je bila vsa vas polna petja. Sredi veselja pa se je vodstvo tečaja pogajalo s policijskim vicekomisarjem, ki je zahteval, da se takoj razidemo. Toda mi smo hoteli še nesti svojo bridkost in radost v cerkev pred obličje božje. Komisar je »dovolil« tiho sv. mašo, prepovedal je pridigo. Predsednik tečaja je zahteval, naj komisar izda pismen ukaz, da je pridiga prepovedana. Komisar se je udal in pridiga se je vršila. Ob devetih je začela služba božja, h kateri se je zbralo 160 dijakov, fantje in dekleta iz Pečin, zastopstvo Prosvetnega društva iz Ponikev; tudi nad 40 dijakinj je prišlo iz Ponikev h skupni sv. maši.

O ti preljuba slovenska cerkvica, zavetje naših rodov, središče duš! V tvoje naročje smo se zatekli. In dobro nam je bilo, pogum nam je zrastel, toplo navdušenje nas je objelo. Tekom dveh ur, ko smo poslušali misli o krščanski mladosti, ko smo dvignili duha h Večnemu Duhu, — smo zajeli nove moči za mlade boje in dni. Ves tečaj se je strnil v to pregledovanje in posvečenje duše, — in dobro nam je bilo. Po sv. maši smo se zbrali pred cerkvijo. Predsednik nam je prebral došle pozdrave. Iz dna src se nam je utrgal vihar navdušenja, ko smo čuli sledečo brzojavko:

Njegovi Svetosti Piju XI.

Stošestdeset slovanskih katoliških dijakov Julijske krajine, ki so se zbrali v bratski ljubezni, da se poglobijo v nauk Kristusov, izpoveduje Najvišjemu Pastirju vesoljne Cerkve, Matere vseh narodov, sinovsko udanost.

Vodstvo tečaja je odposlalo pozdravne brzojavke tudi Glavnemu odboru katoliške akcije v Rimu, prevz. knezonadškofu goriškemu in mil. škofu tržaškemu. Nato so zborovalci zapeli mladinsko himno.

Popoldne smo se ločili od Pečin, od hiš in ljudi, ki so nam postali že tako domači in ljubi. Ob dveh popoldne ni bilo nobenega tovariša več v vasi. V gručah smo pevaje korakali proti Idriji, proti Sv. Luciji in dalje v južno stran. In v nas je pelo veselo srce, saj smo se v teh kratkih urah poživili in potrdili v naši življenski misli. In ob slovesu smo si pogledali v oči in si stisnili roke: Drugo leto na svidenje na tečaju! Še enkrat naj ponovimo naš srčni klic:

Mi smo mladi in bomo ostali mladi, ker bo nad nami Gospod: tiho bo gledal s svojega kraja kakor svetla opoldanja luč, kakor rosni oblak ob času žetve —

in mi bomo mladiko svojega življenja k Njemu pognali, da nam odpre in razcvete kelih duše

Bratje širom slovenske in hrvatske domačije — na svidenje na Pečinah!

Brzojavne zahvale

katere je prejela Dijaška zveza na poslane pozdrave, se glase takole:

Rim, 14. avgusta, 1924.

Sv. Oče je vzel z zadovoljstvom na znanje velevdanost in zvestobo, katero mu je poklonila Dijaška zveza in ji podeljuje naprošeni apostolski blagoslov.

Kard. Gasparri.

Gorica, 18. avgusta, 1924.

Izražam predsedstvu Dijaške zveze mojo prav srčno in velevdano zahvalo za izraze sinovskega spoštovanja, ki so mi dospeli telegrafičnim potom iz Slapa ob Idriji. Obžalujem, da se tečaj katoliškega dijaštva na Pečinah, ki je imel na programu šest predavanj strogo verske vsebine poleg točk o socialnih naukih krščanstva, ni vršil, ker bi gotovo mnogo pomagal za duhovno prenovljenje našega dijaštva. S prijaznim pozdravom ostanem »Slovenski dijaški zvezi« velevdani

† Frančišek Borgia Sedej, nadškof.

Trst, dne 16. avgusta, 1924.

Dr. Al. Fogar, škof tržaško - koprski se ginjen zahvaljuje »Dijaški zvezi« za vdanost in naklonjenost, ter ji želi najboljšega prospeha. Z zagotovilom, da se jo bo spominjal v svojih molitvah, podeli vsemu kat. slovenskemu dijaštvu blagoslov iz celega srca.

**Telovadci! Dne 7. septembra
v Miren na javno
telovadbo! Bog živi!**

Peternelj Ivanka.

Nepozabni dnevi.

(Spomini z gospodinjskega tečaja.)

Gospodinjski tečaj, katerega je priredila Prosvetna zveza od 14. julija do 14. avgusta, se je zaključil na Veliki Šmaren. Na tečaj je bilo sprejetih 34 gojenk. Vodile so tečaj šolske sestre iz Tomaja in zbor predavateljev je prevzel vsa potrebna predavanja.

Dopoldanske ure so bile posvečene kuhanju, popoldanske šivanju in večerne predavanjem.

Vsaka gojenka je morala kuhati v skupinah in se praktično uriti vsak dan. Na vrsto so prišla vsa važnejša jedila od priprostih do boljših, razno pecivo in omake. Gojenke smo se učile tudi serviranja.

Popoldanske ure so bile odločene za perilo. Na šivalnih strojih smo šivale, učile se lažjega krojenja, likanja, pranja itd.

Zvečer so se vršila najvažnejša predavanja. O domačem gospodarstvu je predaval g. inž. J. Rustja, o zdravstvu g. dr. Fr. Jakončič, o vzgojeslovju g. a. G. Ferjančič, o verstvu g. Filip Terčelj, o knjigovodstvu g. David Doktorič, o pravnih vprašanjih g. dr. St. Brajša, o živalstvu g. Al. Širca, o čebelarstvu g. dr. J. Ličan, o konserviranju sadja g. oenol. J. Ušaj, o prometnih sredstvih g. dr. Fr. Terčič. Poleg teh predmetov nas je učil g. Joško Bratuž tudi petja. Iz vseh navedenih predmetov smo delale ob koncu skušnjo.

Poleg šolskih predmetov nam ni manjkalo druge izobrazbe. Kako krasno je vplival na nas zaključni večer z lepim sporedom, posvečenem materi! Prvič smo takrat nastopile nekatere na odru in vendar se nismo ustrašile.

Tudi obiski kmetijske šole, raznih vrtov in vzornih hlevov, so nam pokazali nazorno, kako naj praktično uporabimo teoretična navodila.

Z mirnim srcem lahko priznamo, da smo se naučile toliko lepega in potrebnega, da ne moremo nikdar tega poplačati. Odlične družine so nas po končanem tečaju naprošale, naj stopimo v primerne službe in nekaj tovarišic je takoj dobilo hvalevredna mesta.

Čez vse je pa vplivalo na vse ono lepo urejeno življenje in medsebojna sesterska ljubezen. Nikdar ne pozabim teh dni in dragih tovarišic iz vseh krajev Goriške. Čeprav iz oddaljenih krajev, smo se vendar seznanile in sprijaznile, ter postale sestre med seboj. To prijateljstvo mora ostati trajno.

Kako blagodejno je vplivalo na nas lepo versko življenje, ki smo ga živele in zgled požrtvovalnih, prijaznih in učenih predavateljev in predavateljic!

Sklepe, katere smo sklenile, hočemo držati! Da povrnemo trud Prosvetni zvezi, bomo širile njeno misel vsaka v svoji vasi. Skupno z domačimi tovarišicami hočemo deliti pridobljeno znanje in pevati prelepe pesmice, ki nas jih je naučil neumorni g. J. Bratuž.

Na Veliki Šmaren smo se razšle.

Dopoldne smo šle vse k sv. obhajilu in obenem s predavatelji prisostvovale sklepni sv. maši, ki jo je daroval g. msgr. dr. J. Ličan. Po maši smo se dale slikati. Nato smo šle v dvoranico, kjer je vodstvo gosp. tečaja razdelilo krasne diplome vsem udeleženkam. Poslovila se je v imenu vodstva

od nas delavna in ljubeznjiva g.a G. Ferjančičeva, nato je spregovoril par v srce segajočih besed g. zvezni tajnik in predsednik Prosvetne zveze g. inž. Rustja je zaključil krasno uspeli tečaj.

Po obedu, ki smo ga priredile gg. predavateljcem, smo se hvaležno poslovile od čč. sester, vseh predavateljev in dragih tovarišic. V očeh so nam igrale solze, v srcu pa smo odnesle sklep: Velecenjeni gospodje, Vaših besed ne pozabimo, draga Prosvetna zveza, vedno ti bomo hvaležne in mile tovarišice, nikdar ne pozabimo onih krasnih učenja in veselja polnih dni na gospodinjskem tečaju!

Vsem naj Bog poplača in vse naj Bog živi!

Dr. M. Brumat.

Krščanski pokret italijanske ženske mladine.

(Nadaljevanje.)

O veselju in zabavi.

Francesco Olgiati pravi v že navedeni knjigi (glej »N. Č.« str. 145): »*Med drugim moramo prav posebno priporočiti dekliškim krožkom, naj postavijo med točke svojega programa živo, prisrčno, intenzivno (jako) in sveto krščansko veselje.*«

Prepričani smo, da je pravo veselje v naših krožkih tako potrebno kakor solnce v naravi. Kjer ni veselja, tam ni pravega razmaha in organizacija začne pešati ter polagoma zamre. V samem sv. pismu beremo: »Veselo srce razvedri življenje; žalostno srce pa izsuši kosti« (Preg. 17, 22).

Ne vem v koliko je res, a pravijo tako, da je duša novodobnega človeka in tudi mladine obsedena od melanholije. Razne spominske knjige mladih ljudi, ki sem jih imel v rokah, so me prepričale, da je ta trditev v veliki meri resnična. V mladih srcih je vse preveč otožnosti, svetobolja, zanje same in za nas skoraj nerazumljive tugobe. Dekle, ki bereš te vrste, ali nisi tudi ti preveč vdana neki sanjavi otožnosti? To ni prav. Kjer zavladava žalost — tam ni več pravega življenja, tam začne pešati tudi vera, upanje in ljubezen, te tri najlepše krščanske čednosti in z njimi vse druge. Goethe sodi, da veselje je mati vseh čednosti. Zato morajo dekliški krožki skrbeti, da izženejo iz deklet »luno« in da prikličejo v mlada srca solnce pravega veselja.

Slavni pisatelj Foerster pripoveduje, da se nahaja blizu velikega švicarskega mesta Zúricha neka gora, ime ji je Hütliberg, ki jo solnce vedno obseva. Tudi v zimskem času, ko se dvigajo iz jezera dolgočasne meglene pošasti in legajo kot mora na mesto in prebivalce ter se vzpenjajo ob pomočju Hütliberga, na vrhu tega hriba žarko solnce zmagoslavno smeje in vabi k sebi vse, ki ljubijo toplo luč bolj kot megleno otožje. Ob takih dnevih bereš na lepakih po mestnih zidovih: »Na Hütliberg-u je solnce!« In meščani bežijo iz megle in so vsi srečni, ko se morejo na blagoslovljeni gori vsaj za nekoliko trenutkov veseliti božjega solnca in sinjega neba.

Če je že v veliki meri res, da se vlačijo po premnogih mladih srcih dolgočasne megle turobnosti, naj bo tudi res, da v dekliških krožkih sije

solnce, da je v srcih naših krščanskih deklet žarka luč veselja, ki želi razveseljevati in osrečevati vse, ki pridejo v njihovo sredo.

Vprašanje je, kako naj naša dekleta v dekliških krožkih negujejo pravo veselje.

Zelo bi se motili, ako bi mislili, da je pravo in trajno veselje v šumnih veselica, in da so članice onega krožka najbolj vesele, ki prirejajo največ veselic, največ časnih zabav in nastopov. Ali ni prav ona mladina v svoji notranjosti najbolj razdvojena, najbolj melanholična in nemirna, ki beži proč od tihega dela v družini — dan za dnev, nedeljo za nedeljo in teka od zabave do zabave, od veselice do veselice, od plesa do plesa, od izleta do izleta? Izkušeni poznavatelji človeškega srca sploh in zlasti mladih dekliških src nam bodo vsi pritrdili, da pravo veselje ni v vnanjem šumu, ampak notri v sredini srca. Auffenberg pravi: »Veselje ne prihaja od vnanjega sveta, temveč v srcu je čudoviti studenec, iz katerega zajemamo življenskih sil in radosti.« Čimbolj išče mlad človek svojo srečo izven sebe — tembolj se ji oddalji. Prava sreča je namreč v mirnem soglasju naše notranjosti. Občutje tega soglasja pa je veselje. In to soglasje trpi, ako človek zaporedoma sprejema močne vtise teh ali onih veselih, hipnih doživljanj; saj nima časa, da bi si o njih ustvaril samostojno sodbo, da bi jih primerno uvrstil v zakladnico svojih izkustev ter tako vsestransko dopolnil svojo soglasno urejeno osebnost. Prepogoste zabave zamorijo veselje do delavnika, do »dolgočasnega« izpolnjevanja raznolikih dolžnosti. Taki pogosti močni čutni vtisi napravijo mlade ljudi zelo čuvstvene, raztresene, površne in tudi melanholične. Po takih praznikih se namreč prav živo in bridko zavedo, da življenje je pač delaven dan, trnjeva pot, dolina solz, hud, neizprosen boj. V preobilnosti zabavnih prireditev je mnogo vzroka, da je današnja uživanja željna mladina tako pusta in žalostna ob delavnikih, dočim je tako razposajeno vesela na zabaviščih.

Če trdim, da morajo dekliški krožki negovati pravo veselje, mislim to takole: skrbeti morajo, da bodo dekleta trajno vesela, *da bodo vesela svojega mladega življenja v petek in svetek*, ne samo ta ali oni dan v tednu ali mesecu, ko priredijo katero večjo zabavo.

Tako vesela dekleta bodo vzgajali naši krožki, ako bodo gojili sledeče čednosti.

1. *Skromnost*. Neka ogrska pisateljica pravi: »Veselje — četudi bi nam ne bilo prirojeno — si lahko pridobimo, če smo skromni v svojih željah in če smo zadovoljni s položajem, v katerega nas je postavila previdnost božja. Če ne gledamo zavistno na one, ki so bogatejši, odličnejši, srečnejši od nas...« In Elza Hasse bi dodala: »Bedak, ali ne veš, da tudi v tvoji hiši ni več tako temno, ako sije solnce v hišo tvojega soseda?« Da, kdor vedno le na to misli, česa mu še manjka, kje bi našel še tega in onega, po čemer mu srce hrepeni, ne more biti zadovoljen. V vednem iskanju prezre sto majhnih reči, ki bi ga lahko razveseljevale, ako bi bil skromen v svojih zahtevah in bi znal dobro uporabljati vsak trenutek. »Veselja ne manjka nikdar, kjer je delo, red in zvestoba,« pravi Lavater.

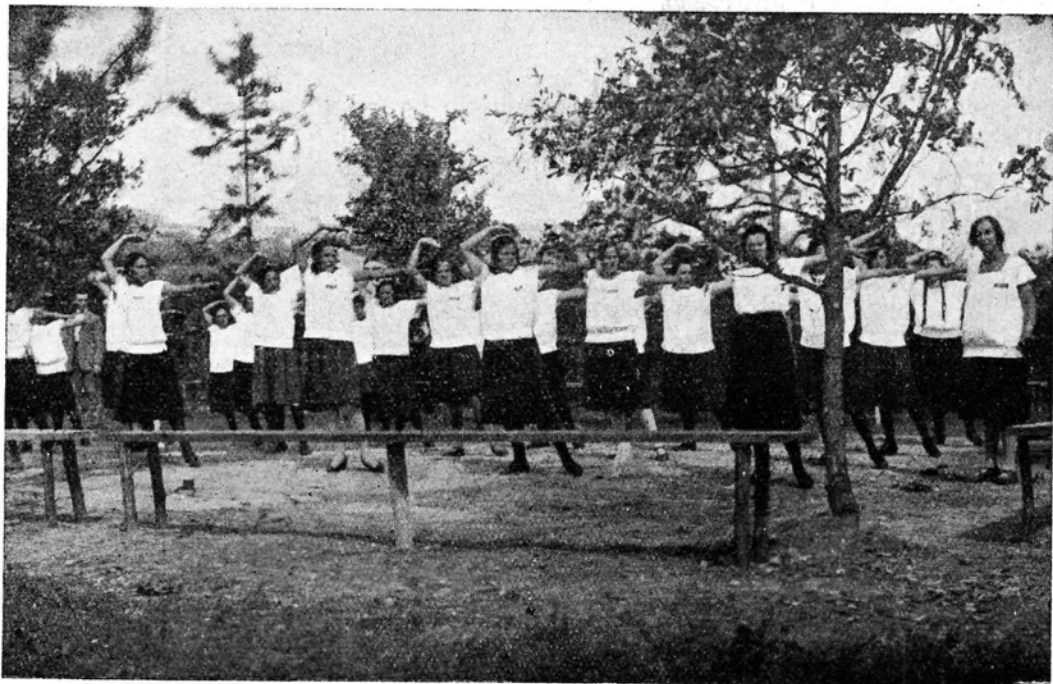
Dekleta, v vaših krožkih se navdušujte za delo, red, snago in zvestobo!

Ali bi ne bilo pravo veselje v naših društvenih prostorih, če bi se naša dekleta shajala tudi k skupnemu delu, n. pr. k izdelovanju obleke itd. za uboge otročiče? Delo v roki, na ustih vesela pesem ali prijazen razgovor — in v srcu naj bi ne bilo solnca? In red? Kako vendar oveseli človeka lep red in snaga v hiši! Vsaka stvar je na svojem mestu, vse snažno in raz mizo

prijeten vonj svežega cvetja! K ljubezni do reda in tako tudi k pravemu veselju naj vzgaja krožek s tem, da skrbi za okusno ureditev in snago društvenih prostorov.

Koliko neprijetnosti in grenkih ur pride v marsikatero hišo radi nereda v uporabljanju časa — radi netočnosti. Člani take družine si drug drugemu grenijo življenje, namesto da bi si ga sladili. Vadite se pri dekliških sestankih tudi v tem redu, v točnosti. Točno obiskujte predavanja in razne vaje — sicer boste razdirale sebi in drugim veselje. Torej tudi v točnosti je veselje. Le poskušajte in spoznale boste, da je veselje v sto rečeh, ki se vam zdijo zdaj le breme.

Tudi v zvestobi je veselje. V radostni oblubi je hip veselja, je cvet veselja — v zvestobi je trajen sad veselja. V nemškem Leipzigu je na neki stavbi napis: »Resnično veselje je resna stvar«, to se pravi, da resnično veselje je sad truda, sad resnega prizadevanja, sad dolgotrajnega oblikovanja lastnega značaja — skratka sad zvestobe v plemenitem stremljenju. Dekleta, skromne bodite, ne iščite veselja v velikih in izrednih stvareh, ko vam vsak trenutek nudi priliko, da v obilni meri trgate cvetje pravega veselja.

Telovadkinje pri javnem nastopu v Batujah.

Naučite se veseliti se tudi vsake posamezne skromne cvetlice — ne le cvetnih vrtov! Vsak posamezen cvet je ustvarjen nam v veselje. Nemški pregovor pravi: Malo je treba človeku, da je lahko vesel — in kdor je vesel, je kralj.

2. Hvaležnost. Hvaležni je vesel prijazne besede toplega pozdrava — nehvaležni je mračen, ko plava po širokem morju velikih dobrot. Tisoči so veseli svojega Stvarnika, ker smejo dihati njegov zrak in se napajati v njegovem solncu — milijoni pa se valjajo v izobilju tega sveta in so brez veselja, ker niso hvaležni. Bodite hvaležne svojim voditeljem in tovarišicam,

kajti kolikor src bije v našem krožku, toliko je v njem vrtov, ki vam ponujajo vsak dan cvetje veselja. Čimbolj boste hvaležne, tembolj se vam bodo odpirali ti vrtovi in spoznale boste, da je vaš krožek zares dom veselja.

3. *Čistost*. Na misel mi prihaja kitica iz neke pesmi našega največjega mladinaljuba Slomška:

Bodi hvala Bogu tisočkrat!
Oh, kako bi jaz vesel ne bil,
Kak' Boga ne hvalil in častil
Dokler sem nedolžen še in mlad?

V čistih srcih najbolj uspeva pravo veselje. Kolikor kdo omadežuje svojo dušo, toliko veselja zapravi. Pisatelj Jahn piše: »Resnično veselje dela človeka radostnega, dobrega in poštenega, toda tega veselja so deležni le čisti; prav zato je danes tako malo ljudi, ki bi se mogli zares iskreno veseliti.« In Jean Paul trdi: »Čim nežnejša in mehkejša je cvetka veselja, tem čistejša mora biti roka, ki je utrga.«

Dekliški krožki, ki želijo biti dom pravega veselja, morajo biti krožki pravih, poštenih, čistih krščanskih deklet.

Zato naj bo daleč proč od naših krožkov vse ono, kar bi utegnilo oškodovati ta najlepši kras naših brhklih deklet. Vse nespametno in dvorezno govorjenje, hihitanje radi umazanih dovtipov, prebiranje nenravnih knjig in spisov, popevanje grdih pesmi, nedostojne obleke, drzno in lahkomišno vedenje s fanti, dvomljivo shajanje fantov in deklet v nočnih urah, površnost pri igrah z mešanimi ulogami, prepogosti skupni izleti brez resnega nadzorstva. O plesni kugi, tem grobokopu resničnega veselja naše mladine, niti ne govorim. Naj govori razbiti značaji, prerani grobovi, naj govori, če hočete, peklensko brezno samo — jaz ne govorim.

Toda čemu vse to, vse te žrtve? Zato, ker brez žrtev ni veselja, ker brez samozataje ni trajne zadovoljnosti. Kdor hoče, da ste ve, draga dekleta, zares srečna, vam mora klicati z nemškim pregovorom: »Zdravja, moči in veselja si nikdar ne pridobiš z mehkužnostjo.«

(Nadaljevanje sledi.)

Zala Vukova.

V svetišču pod Nanosom.

Bil je naš sklep, da se na vsak način vdeležimo sestanka Dekliških krožkov v Logu pri Vipavi. Določenega jutra v nedeljo, smo se kljub gosto kapljajočemu dežju odpravili iz Mirna v Gorico, odkoder nas je odpeljal auto skupno z dekliškim krožkom »Mladike«, proti Loškemu svetišču pod Nanosom. Bilo nam je vsem prijetno pri srcu ob misli, da bomo videle svoje tovarišice, katere preveva ista misel in isti ideali ter da bomo tega dne delile z njimi vse veselje in navdušenje.

Ob osmih se je zbral zbor vseh sestra pred oltarjem Marijinim v Logu. Bile so sestre iz Vrhpolja, Šturij, Budanj, Sv. Križa, Vipave, Gorice in Mirna. Celo briška dekleta so poslala svoje zastopnice v Loško svetišče. Med mašo se je po občirni cerkvi razlegalo krasno petje Vrhpoljskega zbora. V kratkem govoru nam je g. zvezni tajnik razložil, kako morajo mladenke v dekliških krožkih posvečati sebe in apostolsko delovati v družbi. Te misli so nam segle do srca: svoje delo začenjamo z božjo Mladenko Marijo.

Po sv. maši je sledilo zborovanje, kateremu je prisostvovalo nad sto sester raznih dekliških odsekov. Zborovanje je bilo otvorjeno z govorom načelnice Goriškega krožka gospe Ferjančič. V svojem govoru je gospa Ferjančičeva razložila velik pomen tega sestanka. V imenu Vrhpoljskega dekliškega krožka je pozdravila sestra Kodretova. Razvila je v krasnem govoru zgodovino vrhpoljskega krožka, ki obstoji že petnajst let in nas je povabila, da pridemo na slovesno proslavo te obletnice. Na to je g. zvezni tajnik prebral novi poslovnik dekliških krožkov. Visoko so nam po poslovniku postavljeni cilji, pot do njih bo težavna. Pa je prav tako, čim višje so zvezde, tem lepše blestijo! Poslovnik smo po kratkem razgovoru enoglasno sprejele. Z velikim veseljem smo čule, da naše tovarišice ustanovijo še ta mesec dekliške krožke v Šturjah in Vipavi. Pozdravljene novodošle sestre v našem krogu!

Po zborovanju smo skupno odšle na Vrhpolje. Bile smo tu nadvse gostoljubno sprejete. Prijaznosti, rož, smeha in pesmi je bilo za nas vse. Popoldne so nas vrhpoljske sestre povabile na slavnostno akademijo svojega krožka. Deklamacije, izviren dvogovor o dekliških krožkih, skladno in občutno petje — vse nam je nudilo lep užitek. Kako je pa zažuborelo veselje po dvorani pri prosti zabavi! Zdaj smo se že bližje spoznale me mladenke, ki smo vse iz družine krščanskih slov. deklet. V imenu »Mladike« je pozdravil gosp. Lavo Bednarik. Vrhpoljska načelnica je v dovršenem govoru razvila glavne ločitve. Drage vrhpoljske sestre, z veseljem gremo nazaj na to lepo dekliško slavlje, ki ste nam ga z ljubeznijo pripravile. Po slovesu smo odkorakale v Šturje. In nasproti — nam je zadonela lepa in mogočna pesem šturskega zbora, tega res najboljšega zbora Vipavske doline. Nato: večerja s petjem, kratek telovadni nastop. Toda že grmi motor na auto: domov! Vstopimo, auto se premakne, mahamo z robci, v večer se razlega prelepa pesem šturskega zbora: »Zbogom, ve, devojke naše, daleč pot je prek poljan!«

Da, ta pot gre daleč, naša pot gre od vasi do vasi, od mladenke do mladenke, od srca do srca. K vsem pojdimo in povsod potrkajmo: Sestra, greš z nami, greš v našo družino, ki živi Bogu in slovenski bodočnosti? To pot smo nastopile v Logu pri Mariji. Zdaj pa ljubljene sestre, naprej!

Lojze.

Le pijmo ga!

— — — To trapoglavo pijanje smeši nas drugod pri narodih na vzhodu in zahodu, ki nas lahko nazivljejo pijance; in prilog ta, priklopljen k našemu imenu, jemlje vrednost našim delom, pa naj si bodo še tako velika.

(Hamlet.)

Sedanjo povojno dobo lahko po vsej pravici imenujemo prehodno dobo. Velikanski dogodki, polni grozot in negotovosti, ki so se odigrali v zadnjem desetletju, so napravili iz nas nebroj malodušnežev, mlačnežev in

šibkih značajev. Po deželi se je razpasla razbrdanost, nemoralnost in surovost. Največ krivde na vsem tem ima pa ravno — pijančevanje.

Da, alkoholizem in razbrdanost tvorita velik moralni nered in gospodarsko propadanje v življenju našega naroda v Italiji. To brezsmiselno zapravljanje, potapljanje v živalsko materialnost, telesno in nravno hiranje našega ljudstva kot nujna posledica sedanjega materializma in moralnega nereda, tvorijo žalostno vprašanje, katero bo treba rešiti, ako želimo narodu v resnici dobro. Pomoč je nujno potrebna. Strašna svetovna vojna je gotovo vrezala globoke rane v zgodovino našega naroda, toda dolžnost nas vseh je, da skušamo vsak po svoji moči pripomoči k temu, da se te rane čim preje zacelijo, zgubljeno zopet nadomesti in popravi. Kje pa naj začnemo z delom? Zdi se mi za sedanjí čas najbolj primerni oni, tolikrat ponovljeni opomin sv. Pavla prvim kristjanom: *Sobrii estote! bodite trezni!* Treznost ljudstva je najboljše jamstvo, da pridemo čim preje do zboljšanja kulturnih, nravnih in gospodarskih razmer našega ljudstva. Treznost mora biti podlaga vsemu drugemu; če ne bomo zastavili vseh svojih moči, da se ljudstvo strezni, je vse drugo delo — stavba v pesek. Veliko je torej potreba vnetega in požrtvovalnega dela za omejitve in, če je mogoče prepredenje pijančevanja in z njim združene razbrdanosti. Kdo pa je najbolj poklican v to? V to važno, naravno misijonsko nalogo so po mojem skromnem mnenju poklicana najbolj naša prosvetna društva. Ona, če hočejo biti kulturna in krščanska dejansko, resnično kulturna in krščanska in ne samo po imenu, se mora zavedati, da je ta naloga ena najvažnejših, ki si jih mora danes staviti vsaka organizacija. Pomnimo dobro, da če bomo odpravili pijančevanje, odpravimo tudi nenravnost in surovost našega naroda, če pa bomo to odpravili bo naš narod duševno in telesno zdrav. zdravo ljudstvo pa se nima bati bodočnosti. Zatorej je nujno potrebno, da naša društva napovejo neizprosno boj pijančevanju. Ker se pa največ popiva pri javnih plesih je potrebno, da tudi tem napovemo boj! Žalostno je, da večkrat celo javni organi pospešujejo množenje plesov; zatorej če oblastva ne vidijo nevarnosti, ki se skriva za temi laži-zabavami, jim moramo pokazati mi, da nam ni za zabave, kjer se uničuje naša mladina moralno in gospodarsko. Naša društva morajo začeti učiti zapeljano ljudstvo, pokazati mu morajo z besedo in dejanjem ves kvarni upliv pijančevanja na človeka kot takega ter na človeka kot člana celokupnega naroda in človeštva. Zatorej ne spimo dalje, vzdramimo se, ne vdajmo se za nas pogubonosni malomarnosti, temveč glejmo z jasnim očesom v bodočnost, ki naj nam prinese ozdravljenje naših moralnih in materialnih ran.

Pijančevanje in zapravljanje se je med vojno in po vojni tako razpaslo, da resno ogroža naše ljudstvo iz zdravstvenega, gospodarskega in moralnega ozira. Ljudstvo, ki se vda alkoholu, si samo koplje jamo, v katero se bo gotovo pogreznilo če se ne izpametuje še za časa. Kako je žalostno videti našega kmeta in delavca, ki se vdaja pijači in požene po nenasitnem grlu ves svoj težko prisluženi denar, med tem ko družina trpi pomanjkanja v najnujnejših stvareh! Toda še žalostnejše, še sramotnejše je videti našega inteligenta, kako se tudi on, najbrže še v večji meri, vdaja pijančevanju. Inteligent, ki bi moral biti v zgled našemu kmetu in delavcu, inteligent, ki se morda še celo ponaša, da je on voditelj ljudstva, njegov predstavnik in učitelj, s svojim zgledom škoduje neizmerno istemu ljudstvu, ki raje sledi zgledom, kot naukom. Koliko razumništva, koliko naših najboljših delavnih moči je oropal našemu ljudstvu. Koliko naših znanstvenikov nam je odvzel in tako oropal naš narod na kulturnem polju najboljših

moči. Koliko pa je mladih, še nerazvitih moči, ki nam isti alkohol zatre že v kali njih delavnosti ter nam tako zadaje težke udarce ne samo na zdravstvenem in gospodarskem polju, ampak tudi na kulturnem. Neizogibljiva posledica prekomernega popivanja je degeneracija, propadanje duše in telesa. To propadanje je koj vidno če zasledujemo vedno bolj množične kriminalistične slučaje, surovost in preklinjevanje.

Oglejmo si sedaj natančneje učinkovanje alkohola na duševno življenje. Alkohol otopi človeku razum, mu odvzame razsodnost, zmanjša mu delozmožnost tako ročno, kot umstveno. Rosenthal pravi v svoji knjigi »Alkoholismus und Prostitution«, da moramo iskati vire moralnega zla današnje družbe ravno v prevelikem uživanju opojnih pijač. Toda tudi v zdravstvenem oziru alkohol škoduje človeškemu organizmu in povzroča najrazličnejše bolezni. Najbolj so prizadeti srce in živčevje, zato povzroča pijančevanje celo vrsto duševnih, živčnih in srčnih bolezni, ki so za življenje najbolj nevarne. Okvarja tudi pljuča in povzroča večino jetrnih, ledvičnih in želodčnih bolezni. V istini alkohol ne prizanese nobenemu organu. Pijančevo telo je oslabiljeno, bolešno, nima one odpornosti, ki je potrebna da se bvaruje raznim boleznim, posebno nalezljivim. Znano je, da se jetika posebno bujno razširja ravno v alkoholiziranem ljudstvu in zahteva največ žrtev pri pijancih. Pijanci so zoper vse bolezni manj odporni nego drugi ker je njih telo zastrupljeno; pogosteje se jih bolezni prijemljejo in težje jih prebolevajo.

Velikanski upliv ima alkohol tudi na dednost. Po zakonu o podedovanju raznih življenskih lastnosti je tudi lahko nagnjenost na alkoholizem dedna. Upliv pijanstva po podedovani nagnjenosti je težak in raznovrsten. Razne telesne in duševne napake pri potomcih alkoholikov so dosti večje nego bi človek mislil. Jasno je ugotovljeno, da so otroci takih starišev, ki uživajo mnogo alkoholnih pijač, telesno večinoma slabotni, medli, slabokrvni in nepravilno razviti. Nepravilna oblika lobanje, prsi, strčeče lopatice in drugo, vse to so pogostne telesne hibe, ki jih opažamo pri otrocih alkoholikov. Toda nič manj niso žalostne duševne hibe takih nesrečnežev, ki so duševno zaostali, nesposobni, bebasti in moralno nizki, lažnivi. Tudi na vse ostalo telesno življenje in na vse dele telesa upliva po dednosti jako slabo. Posledice podedovanega upliva alkoholizma se pojavljajo v vseh moralnih nedostatkih, to je v splošni degeneraciji potomstva. Navedel bom en sam zgled, kako upliva alkohol na potomstvo. Dr. Jrick v svoji knjigi »Der Einfluss der geistigen Getränke auf Kinder« navaja sledeči pretresljivi slučaj:

Na Angleškem je živela ženska oseba, ki je bila vdana pijančevanju. Zasledovali so njeno potomstvo in našli 709 članov, katerih življenje so lahko preštudirali in prišli do sledečega rezultata: Od navedenega števila je bilo 100 nezakonskih otrok, 161 prostitutk, 142 beračev, 46 v ubožnicah, 76 zločincev med njimi 7 morilcev. Ta družina je preživela vsega skupaj 116 let v ječah, 734 let jih je morala podpirati država. V četrti generaciji so bile skoro vse ženske vdane nečistosti, moški pa zločinci. Država je izdala za to družino, ki je izhajala iz ene same pijančevanju vdane ženske šest milijonov kron!

Na podlagi teh maloštevilnih zgledov, katerih pa bi se lahko naštevalo cele vrste, lahko z mirno vestjo rečemo, da je alkohol za človeško zdravje in zlasti za dobo človeškega življenja in potomstva, ena izmed najnevarnejših bolezni, ki sploh prihaja v dotiko z našim življenjem.

(Dalje prihodnjič.)

Rado Bednarik.

Stoletja pričajo!

(4. zgodovinska slika.)

Malokateri narodi na svetu imajo toliko prič o svoji slavni prošlosti, kot ravno mi Slovani. Najbolj znan je kralj Matjaž, ki spi skoro v vsaki večji slovanski gori in čaka, da prileti ptica-znanilka in mu prinese vest, da je njegov rod obdan od sovražnikov. Tedaj plane kralj Matjaž, udari po mizi in njegovi junaci se zdramijo ter nadevajo vrancem uzde, da pojezdijo in rešijo narod stisk in nesreč. Ravno tako pozna vsakdo že iz detinskih let kraljeviča Marka, ki ima svoj buzdovan pogreznjen na dnu penečega morja. Ko bo sila taka, da se bodo že otroci čutili stare in ne bodo mogle več matere radi groze tistih dni dojeti svoj zarod, bo potegnil kraljevič Marko svoj buzdovan in preklal težko moro hudih časov. Potem bo zopet izginil na ognjenem konju in dalje čuval svoj rod. Vse te in podobne slike iz sive davnine pričajo, da ljudska duša še ve za zlate čase svobodnega razvoja; za tiste dni, ko je od Ledenega morja do jadranskega pečevja, od Tilmenta in Labe na večerni strani pa do Bosporskih ožin pod jutranjim solncem hodil zravnar rod, ki ni poznal drugega gospodarja razen svojih starešin in velmož.

Ko so bivali Slovani in med njimi Slovenci tam na severu, za Karpati so bili svobodoljuben rod. Ukazovali so jim župani in starešine in sami so se zbirali na svet, kjer so sklepali, kaj je ljudstvu dobro. Ta neomejena svoboda je trajala, dokler niso Slovenci prišli pod obrski jarem, ko so morali celo svoje žene in otroke prepuščati svojim tlačiteljem. Svoje prsi so morali Slovenci razgaljati pred napadalci Obrov, dočim so ti kockali na medvedovih kožah. Tedaj je priklopelo do roba. Prišel je kralj Matjaž.

L. 623. zbere kralj Samo okoli sebe vse slovanske rodove, ki so bivali ob Labi, na Češkem, Moravskem v Posavju in ob Soči ter Adriji. Združeni slovanski meči so posekali Obre. Slovani so videli, da je v zvezi moč in so po zmagi izvolili Sama za svojega vrhovnega kralja. Celih petintrideset let je vladal združeni narodni zvezi od Baltiškega morja do Jadranskega. Takrat se še ni zaril med severne in južne Slované nemški klin. Ob Donavi so Karantanci (koroški Slovenci) in Čehi imeli skupne pašnike; tu so se zlivali drug z drugim. Sameva oblast pa je segala gotovo še na jugovzhod med Hrvatse in Srbe. Vardar se je penil na vzhodni meji, Triglavski snežniki so se bleščali na zapadni. A Sameva država ni bila Slovanom le mogočna opora proti Obrom na vzhodu, tem več tudi proti nemškim Frankom na zapadu, odkoder je grozila njih svobodi še hujša nevarnost. Ko so l. 631 ubili Slovani neke frankovske ogleduhe, ki so se izdajali za trgovce, pošlje frankovski kralj Dagobert poslanca Siharija na Samov dvor. Ta se obnaša izzivalno in zavpije, da ni mogoče, da bi kristjani in služabniki božji živeli s poganskimi psi v prijateljski zvezi. Samo pa mu odvrne: »Dobro, če ste vi služabniki božji, mi pa poganski psi, vas bomo s svojimi zobmi raztrgali, ker nevredno služite svojemu Bogu.« Nedolgo potem, poroča frankovski kronik Fredeyar, je padlo v boju pri Wogatogradu toliko Frankov, da se je moral njih kralj Dagobert sramotno umakniti.

Le škoda, da je ta velikanska, slovanska sila pred katero so trepetali na frankovskih in longobardskih dvorih, v kabinetih Bizanca in Ravane,

v taboriščih obrskih in bolgarskih kakanov, po Samovi smrti l. 658. razpadla.

Vez, ki je družila velik del nekdanjih Samovih Slovanov, se je čez eno tisočletje zopet obnovila pod silnim žezlom češkega kralja Otokarja Premisloviča, a pri suhih krutih na Moravskem polju, je Rudolf Habsburški s pomočjo goriških grofov, presekal to vez. Svobodno solnce, ki je sijalo na slovenske rodove za dobe Samovega vladovanja, je utisnilo Slovanom trajen pečat. Rešilo jih je poniževalnega obrskega jarma, dvignilo narodno zavest in jih poučilo, da je v edinosti moč. Če bi Slovani ohranili to slednjo dragoceno Samovo dedščino, bi še uspešno odbijali sovražne udarce na levi in desni, tako pa mora pesnik tožiti:

Viharjev jeznih mrzle domačije
pokrajine bile naše so, kar Samo
tvoj duh je zginil, kar nad tvojo jamo,
pozabljeno od vnukov, veter brije.

Ni bil pa Samo edini naš kralj Matjaž. Še celo vrsto drugih je zapisanih v starih listinah.

Ljudevit Posavski (810—823) je hotel rešiti svoje ljudstvo jarma krivičnega furlanskega mejnega grofa Kadolaja. Desetkrat so se morale frankovsko-furlanske vojske s krvavimi glavami vrniti. Šele l. 822, ko so se 4 vojske bližale glavni Ljudevitevi trdnjavi Sisku, je moral v temni noči zbežati na jug v Dalmacijo. Tu ga je zavrato umoril njegov sorodnik. Ni li on izpričal, da je tudi slovanski rod sposoben voditi sam svojo usodo?

Pa kaj bi listali po starih papirjih? V turških bojih ni pomagal našim očetom noben vladar. Rekli so, naj si sami pomagajo. Tedaj so jim dali popolno svobodo. V levici križ, v desni meč, kot poje pesnik, so naši dedje branili svojo vero in svoj dom. A ne le to, ves zapad so obvarovali, da ga niso pogazili turški konji.

Da, nele lastna svoboda, temveč rešitev cele Evrope je bila takrat v rokah naših prednikov. Vsled izkrvavljenja so jih lahko podjarmili zopet Nemci in jim tiščali glavo k tlom do zadnjih let.

Telovadba.

T. Treven.

Telovadni nastop v Batujah je na splošno vzeto lepo izpadel. Vaje članov so se zelo enotno izvajale; popolnosti se seveda po komaj 18 mesečnem delovanju telovadnih odsekov še ne more zahtevati. Pričetek telovadbe je bil točno ob napovedani uri.

Otvorili so jo člani, izvajajoč prav dobro rajalni prihod k prostim vajam; pomanjkljivi so bili le zavoji na vogalih, posebno notranji telovadci v dvostopu in štiristopu niso ločili zavoja od obrata. Proste vaje članov so se zelo enotno izvajale; popolne seveda še niso bile. Opazilo se je, da se še ne polaga dosti važnosti na pravilno izvajanje posameznih gibov. Tudi kritje bi bilo lahko boljše, posebno med izvajanjem prostih vaj.

Kot druge so nastopile članice z priprostimi, a vendar zelo ljubkimi prostimi vajami, katere so tudi zelo enotno izvajale. Napravile pa bi

bile mnogo boljši vtis, če bi bilo malo več kritja in ravnanja vrst med odmorom, posebno pa med izvajanjem. V ostalem se je tudi pri prostih vajah članic opazilo pomanjkljivo izvajanje posameznih gibov.

Moški naraščaj iz Batuj je svojo nalogo nad vse dobro rešil, za kar gre največ hvale njegovemu vaditelju. Od takih malih fantičkov se ne more veliko zahtevati in vendar je bil njih nastop vzoren med korakanjem in pri izvajanju prostih vaj, zlasti kritje je bilo zelo dobro. Enako dobro kot proste vaje je naraščaj izvajal tudi skupinske vaje.

Simbolična vaja »Slepčeva tožba«, katero so izvajali člani iz Batuj, ni prišla do prave veljave radi premehkih in finih gibov, katerih telovadci, iz katerih veje moč in odločnost, niso navajeni. Bolj primerna bi bila ta vaja za članice, katerim že od narave pristoja izvajanje sličnih gibov.

Orodna telovadba je bila gotovo najbolj privlačna točka vsporeda in je tudi primeroma dobro izpadla. Vrsta iz Mirna, katera je telovadila na bradlji pod spretnim vodstvom br. Kolavčiča, je svojo nalogo v popolno zadovoljnost vseh rešila; posebno je ugajala zaključna skupina.

Telovadba na drogu se ni mogla popolnoma razviti, to pa iz čisto navadnih vzrokov in sicer: prvič je bilo napačno, ker se je postavil samo en drog in je na istem moralo telovaditi krog 20 telovadcev in drugič, ker so se nahajali v vrsti na drogu tudi telovadci, kateri še niso sposobni, da te-

lovadijo na orodju na okrožnih nastopih, ampak kvečjemu pri domačih odsekih prireditvah. Zelo mučno je gledati telovadca, ki izvaja eno vajo po dvakrat samo zato, ker ista občinstvu ugaja (veletoč). Kaj takega se ne sme na nobenem nastopu več dogoditi. Telovadec, kateri zna samo eno ali dve vaji na orodju, ni za nastop. Prepričal sem se, da ne manjka dobrih in izvežbanih telovadcev na drogu, čemu se torej ne odberejo najboljše za nastop? Načelnikom ne sme zadostovati da naučijo člane vaje, (redovne, proste, orodne) poglavitno je, kako jih naučijo in to je ravno po mojem mnenju ona točka, katera tvori tehnično dovršenost telovadcev in telovadnih odsekov; to naj imajo načelniki in vaditelji vedno pred očmi.

Navedel sem v kratkih potezah poglavitne hibe, ki se morajo kakor hitro mogoče odpraviti iz naših telovadnic, če hočemo da bo naše delo uspešno napredovalo. To tudi trdno upam, ker je vodstvo telovadnega oddelka P. Z. kakor tudi ono posameznih telovadnih odsekov v spretnih in sposobnih rokah. Pogumno naprej po začrtani poti: Popolnost nam je cilj.

Bog živi!

Telovadni nastop se bo vršil v Mirnu dne 7. septembra. Telovadci pripravite se vzorno!

Razglednice telovadnega nastopa iz Batuj se naročajo pri upravi »Čolnič« Riva Piazzutta 18, Gorica. Istotam so na razpolago *razglednice gospodinjskega tečaja*. Cena 1.50 L.

Petje.

Zvonko.

7. Tečaj.

Vsi stanovi, vsi strokovni delavci ter izobraženci čutijo potrebo, še po izobrazbi in po izpopolnitvi v njih-

vem delu. Posebno glasbeniki se te potrebe zavedajo. Naši pevovodje v prvi vrsti in drugi pevci, jo bodo brezdvomno čutili, kajti po enoletnem vestnem delovanju, bodo njih duševne moči precej izčrpane, drugič pa si bo vesten dirigent zaželel novih snovi, novega znanja, saj v enem letu se na glasbenem polju mnogo izpremeni in zato so brezpogojno potrebni najmanj vsako leto večdnevni tečaji, iz katerih bodo vsi prizadeti črpali nove moči in novega znanja.

Glavni cilj tečaja je, nuditi pevovodjem potom predavanj glasbeno izobrazbo: teoretično - praktično, zgodovino slovenske in slovanske in drugorodne glasbe. Posebno pažnjo se bo stavilo pa na praktičen del: pojmovanje pesmi, njeno izražanje, prednašanje in dirigiranje. Velikega pomena bo tudi tehnični del posameznih zborov, dobava pevskega materiala, nadalje težkoče, ki jih ima pevski odbor glede discipline, točnosti in drugih neprilik.

Naposled bodo udeleženci poročali o uspehih in težkočah, ki jih imajo ter se tudi medsebojno spoznali v njih sposobnostih, in uspehih, ki so jih imeli in z bratsko ljubeznijo si dali razne nasvete. Tečaj mora roditi predvsem glasbeno izobrazbo, večje

zanimanje do narodne in umetne pesmi, spoznanje naših glasbenikov in njih del, roditi mora dostojno konkurenco med posameznimi zbori in pevovodji, vsopredno s tem se mora tudi odstraniti zavist in sovraštvo, katero se žalibog opazuje tudi med zbori. Vsaka konkurenca ali tekma je dovoljena, toda biti mora gentelmska.

Pri vsakem tečaju bodi na razpolago eden pevski zbor, kateri naj bi služil udeležencem za praktične vaje. O priliki tečaja naj dotični pevski zbor z drugimi dobrimi močmi izmed udeležencev priredi koncert po možnosti težkih umetnih, srednje težkih in narodnih pesmi; tako bodo udeleženci prisostvovali zvečer pri vajah in slednjič pri koncertu.

Pri tečaju, ki bo trajal približno 3 do 5 dni, ne bi mogli razpravljati o podrobnostih, ki so sicer važne, in o raznih panogah glasbene umetnosti zato pa je potrebno, da ustanovimo svoj glasbeni list.

Dne 28. avgusta se bo vršila seja »Pevskega odseka« za pripravo in ustanovitev »Pevskega oddelka« v smislu načrta, ki se priobčuje v »Našem Čolniču« v prostorih »Prosvetne Zveze« ob 9 dopoldne. Odborniki so vabljeni!

Društveni vestnik.

Zahvala. Prosvetna zveza se ob zaključitvi gospodinjkega tečaja najlepše zahvaljuje vodstvu Alojzijevišča, čč. sestram, gg. predavateljcem in predavateljicam ter vsem blagim dobrotnikom. Bog plačaj!

Odbor.

Opozarjamo vse poverjenike, katerim smo poslali bloke za »Naš dom«, naj nemudoma začno z nabiranjem zadružnikov. Vsak delež znaša 200 lir in se lahko plača v enoletnem obroku. Deležnik naj podpiše pristopnico, katero tekom 5 tednov pošljite na tajništvo P. Z. Corso Verdi 37.

Eno kopijo pobotnice in pristopnice ohranite sami. Pazite skrbno na bloke, ker je v njih velika vrednost. Tam, kjer ne more eden sam podpisati deleža, pa naj se vas zbere več skupaj in naj podpiše društvo. Začnite in vztrajno nadaljujte!

Ohčne zборе naj skličejo le ona društva, v katerih je bilo delovanje začasno ukinjeno, druga, ki so delovala nepretrgoma, naj korajžno delajo naprej! Nobeno društvo pa ne sme spat!

»Naš Čolnič« sicer radi čitajo po deželi, a neradi ga širijo in plačujejo.

Vsled tega je uprava naročila, naj se obseg skrči. Fantje, dekleta, zakaj tako! »Čolnič« mora ostati cel in velik! Zbirajte ob vsaki priliki prispevkov za »Čolničev« sklad!

Gibanje krščanske mladine. Opa-
zuje se v vsej Evropi najživahnejši
pokret med krščansko mladino. V
Jugoslaviji so se ravnokar zaključili
Mladinski dnevi v Mariboru, pri ka-
terih je bilo navzočih okrog 4000 mla-
denk in še več mladeničev. *Avstrijska*
krščanska mladina je imela ple-
narno zborovanje v Gradcu. *Češka* v
Brnu, *Nemška* v Frankfurtu ob Meni
i. t. d.

Tudi v naši *Julijski Krajini* so se
zbrali preteklo nedeljo, 24. avg. katol.
mladinski italijanski krožki v Trstu.

Gospodinjski tečaj se je zaključil
s krasnim poslovilnim večerom, po-
svečenim »Materi«. Program je ob-
stajal iz treh delov: Mati, otroci in
sirote. Nastopile so udeleženke s
krasnimi govori in ljubkimi pesmi-
cami, ki jih je oskrbel g. Joško
Bratuž. Čudili smo se mladim solis-
tinjam gčni Elici Prinčič in Ivanki
Žvanut, ki je mojstersko predstavlja-
la »Siroto«. Naš kupletist Franci je
nastopil z dvema kupletoma in jih
izborno pogodil. Na klavirju sta
spremljala solista g. J. Bratuža in so-
listinji, gč. prof. Ščekova in g. Lojze
Bratuž. Večer je vsebinsko in obli-
kovno najlepše uspel.

Prijateljski večer je priredila Pro-
svetna zveza veleč. msgr. dr. J. Li-
čanu o priliki njegove petdesetletnice.
Agilnemu kulturnemu delavcu na
polju krščanske prosvete kličemo:
Na mnoga leta!

Vrhpolje. Kljub dežju smo se ve-
sele odzvale povabilu neumorne va-
diteljice vrhpoljskega krožka Anici
Kodrè, in odkorakale po zborovanju
v Logu, proti Vrhpoljam. Popoludne
po službi božji, so se dekleta zbrala v
društvenih prostorih. »V podstrešju
je naše zbirališče,« mi je rekla vodi-
teljica, ko smo stopale iz cerkve in
nekako v zadregi nas je peljala po

strmih, serpentinskih stopnicah. A
glej! nismo mogle verjeti svojim
očem, tako iznenadene smo bile. —
Res, podstrešna je društvena soba,
a Vrhpoljke so pokazale, kako spre-
meni nelep prostor, gole stene, spret-
na ženska roka v prijetno sobo, kjer
smo se čutile kljub svečanostnemu
razpoloženju, tako domače. Da do-
mače smo se čutile med vrlimi in
gostoljubnimi Vrhpoljkami, ki so
nam nudile razvedrila z govori, de-
klamacijami, petjem, šaljivo pošto in
srečolovom, a skrbele so tudi za pod
zob, postregle z najlepšim sadjem in
izbornim pecivom iz lastne kuhinje.
Petnajst let je, odkar so ustanovile
Vrhpoljke dekliški krožek. Vztrajajo,
se izpopolnjujejo in napredujejo. —
Dekliški krožki, vzemite jih za
vzгляд! *Zvezna predsednica.*

Knjižničarjem! Na razna vprašanja
odgovarjamo, da Prosvetna zveza
nima v zalogi večjega števila knjig,
ki bi jih dajala na posodo. Ko se uredi
potovalna knjižnica, bomo to javili.

Še enkrat opozarjamo društva, ja
so gg. predavatelji večinoma oddani
že za mesec naprej. Treba ie torej,
da društva, ki si žele predavateljev,
to pravočasno javijo, ali pa oskrbe
domačih predavateljev.

Marijanski kongresi. Dne 7. in 8.
septembra se bo vršil v *Ljubljani* veli-
časten kongres Mar. družb. Za našo
Krajino je sklenilo škofijsko vodstvo,
da skliče dne 2. in 3. septembra *ro-
manje Marijinih družb v vipavski*
Log. To romanje je samo verska ma-
nifestacija in se bo slovesnost vršila
samo v cerkvi, izvzemši sklepno pro-
cesijo. Na razpolago bo več spoved-
nikov. S tem romanjem je dana ver-
nikom lepa prilika, da opravijo ver-
sko dolžnost in se poklonijo sveti
Materi. Romanju želimo najlepšega
uspaha.

Okrožja.

Srednjepipavsko okrožje je imelo v
nedeljo, dne 24. avgusta sestanek v
Kamnjah. Udeležili so se ga zastop-
niki iz Sv. Križa, Batuj, Vel. Zabelj,